AH 528
2026Z19030

Antwoord van staatssecretaris Aerdts (Economische Zaken en Klimaat) (ontvangen 2 november 2026)

Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2026-2027, nr. 223

Vraag 1
Heeft u kennisgenomen van het NOS-artikel waarin staat dat het kabinet de Europese leeftijdsgrens voor sociale media steunt?

Antwoord
Ja.

Vraag 2
Deelt u de opvatting dat de opvoeding van kinderen, zo ook de vraag op welke leeftijd en op welke manier zij toegang krijgen tot sociale media, in de eerste plaats de verantwoordelijkheid is van de ouders en niet van de overheid?

Vraag 3
Indien het antwoord op vraag twee ontkennend luidt, waarom niet?

Antwoorden op vragen 2 en 3
Ouders hebben een verantwoordelijkheid voor de opvoeding van hun kinderen. Desondanks vind ik dat de verantwoordelijkheid, als het gaat om veiligheid online, niet alleen bij ouders moet liggen. Ook platforms hebben een verantwoordelijkheid om te zorgen voor een veilige online omgeving voor kinderen. Daarom is het uitgangspunt in het non-paper van Nederland en Spanje dat sociale media veiliger moet worden voor kinderen.[1]

Daarnaast is het van belang dat ouders worden ondersteund bij hun taken. In 2025 is in opdracht van het ministerie van VWS de Richtlijn gezond schermgebruik gepubliceerd.[2] Hierin krijgen opvoeders advies over schermgebruik, online communicatie en gebruik van sociale media. Daarnaast heb ik recent een campagne gelanceerd die erop is gericht ouders bewuster te maken van kansen en risico's in een online omgeving en waar hun kinderen mee te maken kunnen hebben. De campagne beoogt daarnaast ouders handvatten te bieden voor gesprekken met hun kinderen over de digitale wereld.

Vraag 4
Erkent u dat er voor tv, waaronder de publieke omroep, geen vergelijkbare vorm van leeftijdsverificatie bestaat, terwijl minderjarigen ook via dit medium zonder toezicht toegang kunnen hebben tot content?

[1] Kamerstuk II, 2025-2026, 22112, nr. 4439.
[2] Kamerstukken II, 2024-2025, 32793-848.

Vraag 5
Op basis van welke inhoudelijke criteria rechtvaardigt u het onderscheid tussen sociale media en tv in de trant van leeftijdsverificatie?

Antwoord op vragen 4 en 5
Programma's op televisie, waaronder die van de publieke omroep, worden voorzien van een leeftijds- en inhoudsclassificatie van de Kijkwijzer. Dat is wettelijk verplicht volgens de Mediawet 2008 om ouders en kinderen te adviseren over media-aanbod met mogelijk schadelijke content, zoals geweld of angstige beelden. Kijkwijzer is het systeem dat door het Nederlands Instituut voor de Classificatie van Audiovisuele Media (NICAM) wordt gebruikt en bevat wetenschappelijke inzichten voor contentclassificatie. Naast de bekende pictogrammen zijn er ook andersoortige maatregelen die onderdeel zijn van het Kijkwijzer-systeem. Zo gelden er voor lineaire televisie uitzendtijden van mogelijk schadelijke content en wordt 16+-content verborgen d.m.v. een pincode.

Nederland heeft zich samen met Spanje via een non-paper uitgesproken voor een Europese minimumleeftijd, met privacyvriendelijke leeftijdsverificatie, voor sociale media zolang deze niet voldoende veilig zijn voor kinderen. Uit onder meer het rapport van het *special panel van Von der Leyen* blijkt dat kinderen met name op sociale media geconfronteerd worden met uiteenlopende risico's.[3] Dit varieert van te lang op je telefoon zitten door functionaliteiten die lang gebruik stimuleren, gevaarlijke contacten, online pesten, schadelijke content en toegang tot alcohol en drugs. Het uiteindelijke doel van het kabinet is dat sociale media een veiligere plek wordt voor kinderen. Een minimumleeftijd is één van de maatregelen die hier aan kan bijdragen.

Vraag 6
Erkent u dat politieke partijen die ondervertegenwoordigd zijn in de traditionele omroep júist via sociale media hun potentiële kiezers kunnen bereiken, en dat een leeftijdsgrens die alleen voor sociale media geldt daardoor een ongelijk speelveld tussen politieke partijen kan veroorzaken in hun informatievoorziening aan bijvoorbeeld jongeren?

Antwoord
Ik wil benadrukken dat het uitgangspunt van het kabinet is om fundamentele rechten van kinderen niet onnodig te beperken. Het kabinet is niet voornemens om de toegang tot het hele internet te beperken voor kinderen. Kinderen moeten wel toegang hebben tot sociale media die veilig genoeg is, zodat zij informatie kunnen ontvangen of educatief materiaal kunnen opzoeken. Ik zie daarom geen risico dat een minimumleeftijd een ongelijk speelveld zal creëren tussen politieke partijen, omdat ik verwacht dat zij nog van voldoende kanalen gebruik kunnen maken om jongeren onder de 15 jaar te bereiken.

Vraag 7
Bent u bereid om een onderzoek te doen naar het effect van eerdergenoemde assymetrische regulering tussen sociale media en tv op de pluriformiteit van informatievoorziening aan jongeren?

[3] Verslag van het speciaal panel: "Onlineveiligheid van kinderen: Minderjarigen beschermen en empoweren in een digitale wereld", 13 juli 2026. Te raadplegen via: https://commission.europa.eu/topics/digital-economy-and-society/special-panel_nl

Antwoord vraag 7
Op dit moment zie ik geen aanleiding om een onderzoek uit te voeren naar het effect hiervan. Zoals aangegeven in de beantwoording van vraag 4 en 5 verschillen de risico's voor kinderen van sociale media en tv. De mediaregulering op het gebied van minderjarigenbescherming beschouwt het kabinet als adequaat.

Vraag 8
Beschouwt u het recht op anoniem of pseudoniem gebruik van het open internet als een te beschermen recht?

Antwoord
De mogelijkheid om anoniem of pseudoniem gebruik te maken van internet is belangrijk omdat dit de vrije meningsuiting kan bevorderen. Tegelijkertijd mag het belang hiervan niet misbruikt worden om strafbare feiten te plegen.

Vraag 9
Wat voor impact ziet u op de vrijheid van meningsuiting en het vrije verkeer van informatie op het internet als gevolg van de invoering van semi-identiteitsverificaties?

Antwoord
De keuze voor een leeftijdscontrolemechanisme moet zorgvuldig worden afgewogen tegen het doel van de maatregel. Leeftijdscontroles kunnen ingrijpend zijn, omdat alle gebruikers eraan worden blootgesteld en vrijwel alle methoden vereisen dat gebruikers persoonlijke gegevens, identiteitsdocumenten of andere gevoelige informatie delen. Dit kan risico's met zich meebrengen op het gebied van privacy en andere grondrechten, gegevensbeveiliging en mogelijke ongewenste registratie van gebruikers. Het is daarbij van belang dat de leeftijdscontrole strikt wordt beperkt tot het vaststellen van de leeftijdsgrens en dat dit geen middel mag worden voor bredere identificatie of permanente monitoring van gebruikers.

Het kabinet heeft de voorkeur voor leeftijdsverificatie via een methode die gebruik maakt van privacy bevorderende technieken zoals *Zero Knowledge Proof* (ZKP)-technologie. ZKP is geen leeftijdsverificatiemiddel, maar een cryptografische methode waarmee kan worden bewezen dat iemand boven een bepaalde leeftijd is, zonder dat de leeftijd of identiteit van een persoon hoeft te worden onthuld. Inzet op ZKP-technieken bij leeftijdsverificatie methodes wordt belangrijk geacht voor de proportionaliteit van leeftijdscontrole, omdat zij het beleidsdoel helpt bereiken zonder onnodige inbreuk op de persoonlijke levenssfeer.

Vraag 10
Kunt u toelichten langs welke democratische weg dit besluit tot stand komt, gezien het wordt voorbereid door de Europese Commissie, zonder dat dit voorafgaand aan de Tweede Kamer is voorgelegd?

Antwoord
Het voorstel wordt behandeld volgens de gewone wetgevingsprocedure, zoals vastgesteld met het Verdrag van Lissabon. Volgens deze procedure heeft de Europese Commissie het initiatiefrecht voor het voorstellen van nieuwe EU-wetgeving.

Het EU KIDS Act voorstel wordt momenteel behandeld door de Raad van de Europese Unie (waarin de lidstaten, waaronder Nederland, vertegenwoordigd zijn) en het Europees Parlement om hun standpunt te bepalen. Daarna zal worden toegewerkt naar een definitieve wettekst, welke na akkoord van de Raad van de EU en het Europees Parlement wordt vastgesteld.

Uw Kamer is conform de gebruikelijke EU-informatieafspraken geïnformeerd over de Nederlandse positie in deze onderhandelingen via een BNC-fiche.

Vraag 11
Deelt u de opvatting dat een maatregel die het gezinsleven raakt een democratischer mandaat verdient?

Antwoord
Zoals ik heb aangegeven in de beantwoording op vraag 10, wordt een wetgevingsprocedure gevolgd zoals vastgesteld met het Verdrag van Lissabon. De betrokkenheid van de Raad van de Europese Unie en het Europees Parlement borgt het democratische mandaat.

Vraag 12
Nederland zou zelfstandig een minimumleeftijd kunnen invoeren, mits hier genoeg steun voor is, zónder tussenkomst van Brussel; waarom is er voor gekozen om het op EU-niveau te regelen?

Antwoord
Het kabinet is, net als veel andere Europese lidstaten, voorstander van een Europese minimumleeftijd voor sociale media, omdat sociale media grensoverschrijdend worden aangeboden en een Europese aanpak zorgt voor eenduidige regels in de Europese Unie. Zo wordt het speelveld voor het bedrijfsleven gelijk gehouden, wordt er voorkomen dat zij met 27 verschillende sets regels te maken krijgen, en het vergemakkelijkt toezicht, handhaving en zorgt voor een gelijk niveau van bescherming van kinderen in de EU.

Vraag 13
Klopt het dat een lidstaat die zelfstandig een nationale leeftijdsgrens voor sociale media zou willen invoeren, op grond van EU-Richtlijn 2015/1535 verplicht is dit voornemen vooraf bij de Europese Commissie te melden en een stand-stillperiode van drie maanden in acht te nemen vóórdat de maatregel in werking mag treden?

Antwoord
Ja dat klopt.

Vraag 14

Deelt u de opvatting dat deze notificatie- en wachtplicht, zoals beschreven in vraag negen, een zelfstandige keuze van Nederland over de bescherming van kinderen tegen sociale media vertraagt en onder controle van Brussel plaatst?

Antwoord
Zoals aangegeven in de beantwoording van vraag 12, is het kabinet voorstander van een Europese minimumleeftijd. Het kabinet ontwikkelt geen nationale wetgeving voor een minimumleeftijd voor sociale media. Van een notificatie- en wachtplicht is daarom geen sprake.

Vraag 15
Heeft u een exacte afbakening van het begrip "sociale media" en welke platforms hieronder vallen?

Antwoord
In de voorgestelde EU KIDS Act wordt voor het begrip 'online sociale netwerkdienst' verwezen naar artikel 2 van de *Digital Markets Act*. Dit is een platform dat eindgebruikers in staat stelt via meerdere apparaten met elkaar in verbinding te treden en te communiceren, inhoud te delen en andere gebruikers en inhoud te ontdekken, met name via chats, posts, video's en aanbevelingen. Ik heb geen uitputtende lijst van platforms die onder deze definitie vallen.

Vraag 16
Klopt het, zoals te lezen in het NOS-artikel, dat Nederland samen met Spanje komt met voorstellen voor een gezamenlijke leeftijdsgrens voor sociale media?

Antwoord
Het kabinet heeft samen met Spanje een non-paper opgesteld, waarin het kabinet aangeeft een Europese minimumleeftijd te steunen. Hierin geeft het kabinet een aantal aandachtspunten mee ten aanzien van het wetgevingstraject.

Vraag 17
Kunt u een toelichting geven op vraag tien?

Antwoord
Ik verwijs hiervoor naar het antwoord op vraag 10.

Vraag 18
Erkent u dat een dergelijke leeftijdsbegrenzing makkelijk omzeild zou kunnen worden door het gebruik van een Virtual Private Network?

Antwoord
Het is inderdaad niet volledig uit te sluiten dat de minimumleeftijd te omzeilen is via bijvoorbeeld een VPN. Ik geloof bovendien dat het invoeren van een minimumleeftijd kan bijdragen aan het stellen van een norm, net als bij alcohol, tabak, gokken en vuurwerk. Deze normen worden ook niet perfect nageleefd en zijn omzeilbaar, maar hebben wel effect. Het is daarnaast van belang om de effecten van een regel voor een minimumleeftijd goed te blijven monitoren en waar nodig, tussentijds aanpassingen te doen.

Vraag 19
Bent u voornemens burgers te verplichten gebruik te maken van een vorm van digitale identiteit, om de leeftijdsbegrenzing van sociale media mogelijk te maken?

Antwoord
Nee, het kabinet heeft via het gezamenlijk non-paper met Spanje aangegeven een voorkeur te hebben voor een breed scala aan opties voor leeftijdsverificatie, waarbij gebruikers de vrijheid moeten hebben om hun voorkeursmethode te kiezen, mits deze methode voldoet aan de eisen van het EU-systeem voor leeftijdsverificatie. Zo blijft bijvoorbeeld het gebruik van Europese digitale identiteit wallets (EDI-wallets) als mogelijke vorm van leeftijdsverificatie vrijwillig.

Vraag 20
Bent u, gelet op de terughoudendheid van onder meer Duitsland, bereid om ook voor Nederland een volledig nationale, niet aan Brussel gekoppelde uitvoering te overwegen?

Antwoord
Zoals aangegeven in de beantwoording van vraag 12, is het kabinet voorstander van een Europese aanpak.

Vraag 21
Erkent u dat effectieve handhaving van een leeftijdsgrens voor sociale media in de praktijk vrijwel altijd een vorm van leeftijdsverificatie vereist?

Antwoord
Het kabinet heeft in het Spaans-Nederlandse non-paper aangegeven dat leeftijdsverificatiemaatregelen essentieel zijn voor de implementatie van een eventuele minimumleeftijdseis. Het kabinet heeft hierbij benadrukt dat het een voorkeur heeft voor methodes van leeftijdsverificatie die de grondrechten respecteren en het hoogste niveau van privacybescherming bieden.

Vraag 22
Welke garanties kunt u geven dat de infrastructuur die nu voor leeftijdsverificatie bij sociale media wordt opgetuigd, niet op enig moment wordt gekoppeld aan de EU Digital Identity Wallet?

Antwoord

Het is voor het kabinet van belang dat leeftijdscontroles strikt worden beperkt tot het vaststellen van de leeftijdsgrens. De technische en juridische inrichting moeten voorkomen dat leeftijdscontrole een middel wordt voor bredere identificatie of het volgen van gebruikers.

Het kabinet zet in op een breed scala aan opties voor leeftijdsverificatie, waarbij gebruikers de vrijheid moeten hebben om hun voorkeursmethode te kiezen, mits deze methode voldoet aan de eisen van het EU-systeem voor leeftijdsverificatie. Het kabinet benadrukt dat het gebruik van EDI-wallets op grond van de eIDAS-verordening vrijwillig is voor burgers. Daarom moet er altijd een passend alternatief beschikbaar blijven voor mensen die geen wallet willen of kunnen gebruiken.

Vraag 23
Hoe gaat u ervoor zorgen dat er wordt voorkomen dat een systeem dat nu wordt geïntroduceerd voor sociale media in de toekomst wordt uitgebreid naar andere online diensten, en zo uitgroeit tot een algemene identificatieplicht voor internetgebruik in Nederland?

Antwoord
Het kabinet kiest ten aanzien van het introduceren van eventuele wettelijke online leeftijdsgrenzen voor een sectorale en risicogebaseerde aanpak. Per sector wordt beoordeeld of een wettelijke leeftijdsgrens noodzakelijk is en of eventuele inzet van online leeftijdsverificatie geschikt, noodzakelijk en proportioneel is.

Vraag 24
Klopt het dat de EU-adviescommissie die de Europese Commissie adviseert over dit onderwerp, zélf de term "social media+" hanteert voor de beoogde reikwijdte van eventuele leeftijdsregels, en dat hieronder ook AI, gamingplatforms, streamingsdiensten en berichten-apps worden geschaard?

Antwoord
Het speciale panel van Von der Leyen heeft een leeftijdsgrens geadviseerd voor sociale media en andere digitale diensten die een risico vormen voor kinderen.[4] De Europese Commissie heeft dit advies niet volledig overgenomen en heeft via de EU KIDS Act de leeftijdsgrens beperkt tot sociale media en videoplatform-diensten die een risico vormen voor de privacy, veiligheid of beveiliging van de minderjarige.

[4] Verslag van het speciaal panel: "Onlineveiligheid van kinderen: Minderjarigen beschermen en empoweren in een digitale wereld", 13 juli 2026. Te raadplegen via: https://commission.europa.eu/topics/digital-economy-and-society/special-panel_nl

Vraag 25
Kunt u uitsluiten dat Nederland instemt met een Europese leeftijdsgrens die, onder de noemer "social media+", ook van toepassing wordt op diensten als YouTube, Whatsapp, gaming platforms en AI, zonder dat hierover per type dienst een specifieke afweging wordt gemaakt?

Antwoord
Zie vraag 23 en 24.

Vraag 26
Hoe waarborgt u dat de introductie van leeftijdsverificatie er niet toe leidt dat meerderjarige Nederlanders bij alledaags internetgebruik hun anonimiteit verliezen, doordat platforms uit voorzorg alle gebruikers om verificatie vragen?

Antwoord
Zoals uiteengezet bij vraag 9 vindt het kabinet het van belang dat leeftijdscontroles strikt worden beperkt tot het vaststellen van de leeftijdsgrens. Hierbij is het van belang dat leeftijdscontrole geen middel mag worden voor bredere identificatie of permanente monitoring van gebruikers.
Het kabinet heeft de voorkeur voor leeftijdsverificatie via een methode die gebruik maakt van privacy bevorderende technieken zoals ZKP- technologie.

Vraag 27
Is het voor u een optie om te kiezen voor een privacy-vriendelijkere nationale dienst waarbij men bijvoorbeeld een ID scant, waarna de server een controle uitvoert, vervolgens de foto verwijdert, en slechts een token aanlevert als bewijs van 18+ ja/nee, waardoor het niet te herleiden valt naar een persoon (zero-knowledge proofs)?

Antwoord
Ja, dit zou een van de mogelijkheden kunnen zijn en sluit goed aan op de onderbouwing beschreven in het antwoord op vraag 9 en vraag 26 waarom het kabinet inzet op gebruik van privacy bevorderende technieken zoals ZKP.

Vraag 28
De Europese Commissie claimt al zero-knowledge proofs te overwegen; is het kabinet bereid dit verplicht te stellen in plaats van optioneel, en te kiezen voor een nationale variant die niet gekoppeld is aan de EU Digital Identity Wallet?

Antwoord
ZKP-technologie moet niet gezien worden als de ideale oplossing, maar kan een belangrijk onderdeel vormen bij leeftijdsverificatie. Inzet op ZKP-technieken bij leeftijdsverificatie methodes wordt door het kabinet belangrijk geacht voor de proportionaliteit van leeftijdscontrole, omdat zij het beleidsdoel helpt bereiken zonder onnodige inbreuk op de persoonlijke levenssfeer. Om te zorgen voor betrouwbare en privacyvriendelijke leeftijdsverificatie zijn aanvullende maatregelen nodig.

Vraag 29
Bent u bereid om publiekelijk en in de Europese onderhandelingen het standpunt in te nemen dat Nederland een Europese leeftijdsgrens voor sociale media uitsluitend steunt indien gegarandeerd is dat: (a) dit niet leidt tot een verplichte of centraal gekoppelde digitale identiteit; (b) anonieme toegang tot het open internet voor volwassenen gewaarborgd blijft; en (c) de soevereiniteit van Nederland over identiteitsbeleid niet wordt uitgehold?

Antwoord
Het kabinet heeft in het gezamenlijke non-paper met Spanje benadrukt dat leeftijdsverificatie een toegankelijk systeem moet zijn, met ruimte voor alternatieve verificatiemethoden. Daarnaast moet leeftijdsverificatie privacyvriendelijk worden ingericht, bijvoorbeeld door in te zetten op technieken zoals ZKP. Ik wil benadrukken dat er momenteel geen voorstel ligt voor het invoeren van een verplichte digitale identiteit, beperking van anonieme toegang voor volwassenen of uitholling van de Nederlandse soevereiniteit over identiteitsbeleid. Het kabinet hanteert een pragmatische en privacyvriendelijke aanpak, zoals uiteengezet in het non-paper. Ook in het vrijdag gepubliceerde BNC-fiche over de EU KIDS Act, dat mede gericht is op leeftijdscontroles, kijk het kabinet kritisch naar de impact op de grondrechten en privacy van kinderen en volwassenen.